

[A]

Ahvensaari — 19
 Aspö — 121

[B]

Back Pocket — 52
 Bengtskär — 166
 Björkö — 45
 Bodö — 44
 Borslö — 68
 Bärö — 47

[F]

Finnby Hvits — 70

[G]

Glada Laxen — 47
 Glosholmen — 136
 Gåsgrund — 56

[H]

Haapasaari — 124
 Hauensuoli — 82
 Havsvadden — 57
 Holma — 71
 Huovari — 99
 Hästen — 98
 Högländ — 125
 Högsåra — 50

[J]

Jeremlaan luolat — 83
 Jungfruskär — 127
 Jumö — 32
 Jumö Kalkskär — 167

[K]

Kalkkisten kanava — 151
 Kalkskär — 167
 Kasnäs — 59
 Kelvenne — 21
 Kilpisaari — 137
 Kimolan kanava — 153
 Klovaskär — 85
 Konungsskär — 101
 Koreakolvu — 103
 Korsvik — 87
 Kråkskär — 105
 Kustavi Jeremlaan luolat — 83
 Kytinäpihlaja — 33
 Källskär — 90
 Käringsund — 24

[L]

Lempäälän kanava — 155
 Luolakivi — 91
 Lägsjär — 170
 Länsmansgrund — 108

[M]

Morgonlandet — 139

Muroleen kanava — 158
 Mustavirta — 74
 Mäntyniemi Luolakivi — 91
 Märket — 171

[N]

Nauvo — 70
 Norrskär — 05
 Notvarpharun — 110
 Nyhamn — 75
 Nötö Solva kivi — 94

[O]

Onas — 35

[P]

Peronsaari — 62
 Putsaari — 142
 Pöntäri — 37

[R]

Ritgrund — 173
 Rågsjär — 77

[S]

Sadeln — 111
 Sandvikharun — 113
 Sandön — 25
 Segelsjär — 07
 Solva kivi — 94
 Sommarn — 115

Stora Fagerö — 27
 Strukan sulk — 160
 Stensjär — 129
 Suur-Pisli — 144
 Svartholma — 146
 Sällskär — 09
 Sälltingsjär — 118
 Säppi — 11
 Södersjär — 13

[T]

Talvallahden kanava — 161
 Tallholmen — 63
 Träskön — 147

[U]

Ukkosaari — 177
 Utö — 175

[V]

Valassaaret — 15
 Varistalpaale — 161
 Vertiosaari — 131

[Ä]

Äggsjär — 40

[Ö]

Österretals Back Pocket — 52

VII Mystisimmät luonnonmuodostelmat

Todellisuus on tarua ihmeellisempää ja välillä luonnosta löytyy muodostelmia, jotka joko häikäseivät kauneudellaan, herättävät ihmetystä niiden synnyttäneen tai pohdintaa, kuinka ne voivat säilyä tai olla ylipäänsä olemassa.

- HAUENSUOLI
- JEREMIAAN LUOLAT
- KLOVASKÄR
- KORSVIK
- KÄLLSKÄR
- MÄNTYNIEMI LUOLAKIVI
- NÖTÖ SOIVA KIVI

Jeremiaan luolat, Kustavi

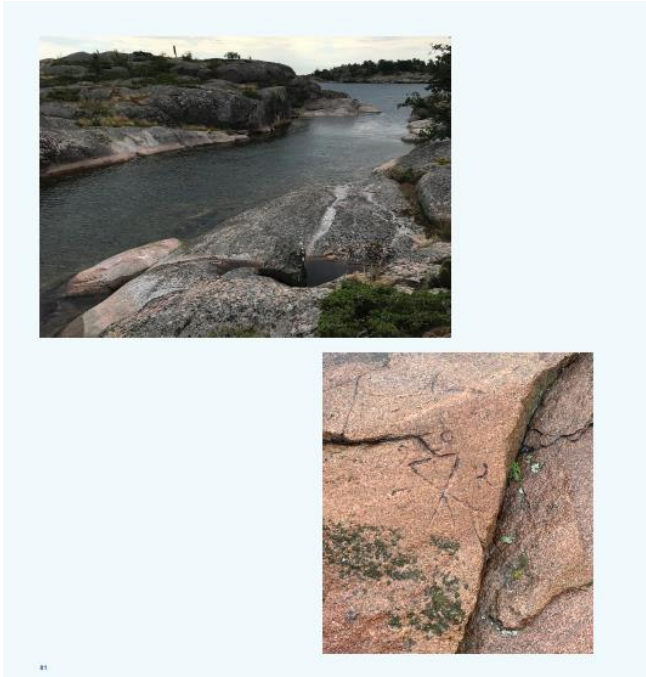
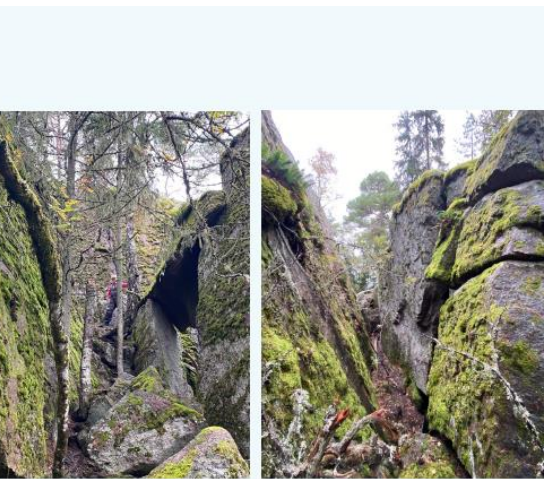
60° 32' 20" N
21° 20' 26" E

Jeremiaan luolat ovat yksi Varsinais-Suomen valtiokirkon kirkkoalueista. Kustavissa sijaitseva paikka on noin 30 merimailin päässä Turusta.

Suuret rapakivikäärret muodostavat massiivisia kalliorakenteita. Jyrkät kallion reunat ja syvät rotkot luovat maiseman, joka on yhtä aikaa karu ja kaunis. Luolien nimi juontaa juurensa luoksi-Jeremiasen. Tarina kertoo, että 1700-luvulla englantilainen salamurto saapui Kustavin elämästä ruotsalaiseen. Jeremias neuvotti heitä leikkamaan viltin reitit. Kuukaudet englantilaiset palasivat elämänsä Jeremiasista, mutta hän oli paennut luolastoon pihon.

Alueella on myös alustustien jättäkallo. Kallion heitot asuutuvat näkyvät merelle. Luonnonsuojelusta ei ilmeisesti ole saatu van merkitystä reitille. Se suojaa henkistä kulttuurista ja itse asiassa myös aikojen, sillä rotkot ja kalliot voivat yllättää.

Lähellä sijaitsevat Kustavin kirkko ja Suuri Postille tarjoavat historiallisia näkökuvia alueeseen. Kirkon nimi Gustav kyrka on ollut kunnianosoitus Ruotsin kuninkaalle ja senalla se arviot nimen Kallio. Kirkon haidustamella on kallioita kirkon vierillä Kiven muistomerkki, ja Postille kytty kirkon alueen merkityksellä postireitillä Turun ja Tukholman välillä.

Hauensuoli, Hanko

59° 48' 34" N
22° 54' 54" E

Hauensuoli on jo nimen selittävä, että sitä pitää lähteä tutkimaan. Matkaa Hangon satamasta on vain pari merimailia. Tullisaaren pohjoisreunalla on laiturit.

Hauensuolen kapea saimi on paitsi luonnonmuodostelma myös historiallinen muistomerkki. Saimi on kapea ja matala, joten siltä ei voi ajaa veneitä läpi. Paikan nimi viittaa kenties sen kapeaan, hauen suuta muistuttavaan muotoon. Saimen ympärillä olevat kalliot ovat pajarja ja karuja.

Paikka on toiminut keskiajalta suojaisena satamana ja välillä saareissa on oltu pitempiäkin aikoja hyvät purjehdussatit odotellen. Tältä ajalta kalliot ovat täynnä kalveruksia, jotka kertovat merimiesten ja purjehtijoiden tarinoita vuositokien takaa. Kalveruksissa näkyy vaakunoita, nimitä ja pälvimääriä, ja vanhimmat niistä ovat perästä 1400-luvulta. Kalveruksissa on laskettu olevan jopa 600. Kalverussäie on rauhottettu muinaismuistolaisia ja alue kuuluu Museoviraston valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

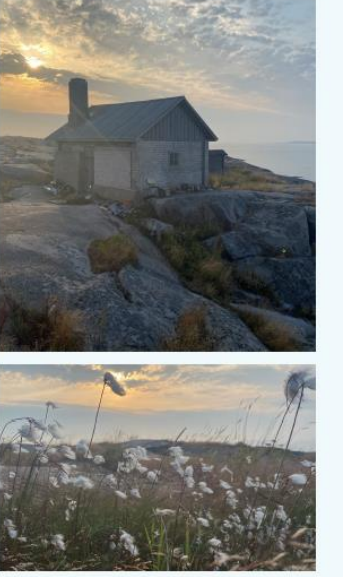
Klovaskär, Kemiönsaari

59° 47' 2" N
22° 30' 2" E

Klovaskär saartynyt on Saaristomeren ulkoisella. Hangosta matkaa on noin 20 merimailia. Kapeat saimet, jotka kukoivat saarten välillä, leikovat alueesta alustustien kantaan. Pienet veneet pääsevät saimiin, ja navigointi vaatii tarkkuutta. Saimen ympärillä olevat sileät kalliot ja saarten väliset pienet poukamet tarjoavat rauhaa. Yhtään puuta ei luodilla ole.

Saarella sijaitseva autiotupa on muistutus saaren historiasta kalastajien paikkana. Tilistä muraalin autiotuvan ovi on auki. Sisällä on edelleen keittomandoitus sekä tilaa yöpyä. Muistutuksena oli kytty, että turvassa pitää aina olla kukaan puti ja kunkut. Vieren puole on kimmertä valjettu kallio. Tuuletta voi olla uskomaton voima.

Klovaskär sijaitsee ulkomerellä. Paikallisten mukaan sitä tulvittain nimeltä "jällemeri". Koska kalli on uskomattoman vain heinäkuussa sellainen, että sinne pääsee.

Korsvikin kivikirkko, Pernaja

Mieskirkkoisten veneilykohtien joukossa on helmiä, jotka ystävälliset monimuotoisuudellaan ja vaikutusvoimillaan. Yksi tällainen kohde on Pernajassa sijaitseva Korsvikin kivikirkko. Matkaa Espooon on noin 65 merimailia.

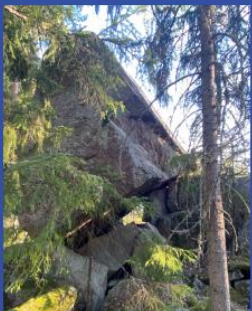
Kivikirkon läheisellä rantautumisen vaatii tarkkaa navigointia, sillä alue on kivikkoinen. Ankkuroidumme kaislikkoiseen kohtaan ja meidänne viinaus metrit. Rantaa oli ystäväni hyvä, matala, paimen ja helposti lähestyttävä.

Korsvikin kivikirkko on vaikuttava luonnonilmiö, jonka suurin kokotus on jopa 6 x 6 x 6 metriä. Kirkon sisällä voi kävellä, ja unopäin se muuttuu silmät täydellisesti luonnollista kirkkoa. Kirkon eteen on pystytetty puuristi, ja vierailijat voivat kirjoittaa toivelsä viestinsä. Tämä jätkeiden aikana muodostunut maastotila sirtokirkasta koostuva "luokkikirkko" on rauhoitettu vuonna 1925.

Alueella on myös nuotiopaikka ja kalliota, jotka kutsuvat piknikin tai rauhoittamaan.

47

Källskär, Kökar

Källskär on Ahvenanmaan saariston lounaisosan todellinen helmi.

Saari on tunnettu monesta eri asiasta, mutta erityisesti jätkeiden muuromasta. Källskärin kammusta, noin kolmen metrin korkeudessa kiviytyksellä, jonka alla ja täydellisen muoto kiehto. Kannu on kuin luonnon oma veistos, joka seiloo ylipäin saaren kalliolla, ympäriltään avara saaristolaisma ja meren pauhu. Ihmiset näkevät kannun muodossa monitaista symboliikkaa.

Källskärin muuhistoria on myös kiehtova. 1950-luvulta saaren muutti ruotsalainen kreivi, vapasena Göran Ahrensheim. Hän aloitti mittavan rakennushankkeen, jossa hän halusi yhdistää

kreikkalaisen ja pohjoismaisen kulttuurin. Hän rakensi muun muassa kreikkalaisyytisen sataman ja karjaalan hirvaton, jonka suunnitteli arkkitehti Reima Pietilä. Taloa ympäröi alinlaatuinen puutarha, jossa kukistavat appinuuat, viiniköynnökset ja yrtit kreikkalaisyytisten marmaripaisaidon lomassa. Saarella vienoitit usein kreenin ystävä, kuten Tove Jansson, joka sai inspiraatiota kallon huvimajasta Muumitalon kattoa varten. Läheisellä kalliolla on merelle katsova pronssipatsas "Kreikkalainen jumala Hermes".

Saarella on myös vanha kaistautupa, joka kertoo alueen pitkästä kaistautumishistoriasta. Saarella on ollut myös toisen maailmansodan aikainen linnoitus, joka muistuttaa saariston strategisesta merkityksestä.

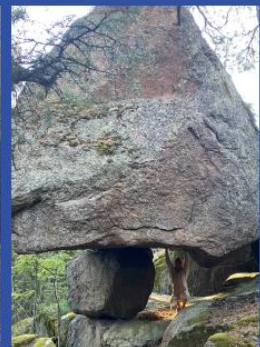
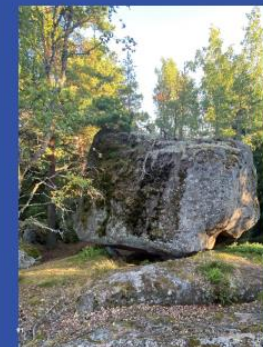
48

Mäntyniemen luolakivi, Pyhtää

Mäntyniemi on lähellä Kotkan Sapokkaa, vain noin 15 merimailin päässä. Vieraavien satama on hotellin edustalla. Hotelin alueella voi käydä saunassa, uimassa tai vaikkapa suppailamassa.

Mäntyniemen luolakivi on pienen kävelymatkan päässä

satamasta. Se on valtava sirtokirkas, joka lepää muutamien pienempien kiven päällä muodostaneen luolan. Kiven alle pääsee kulkemaan. Muodostuminen liittyyne jätkeiden valuma, joten alla pitkästi kivi on ollut paikallaan. Luolakiven ympärillä on saunaa yhdistelmä mäntyyä, varpuja ja jikkää, ja sen läheisä kukee polkua, jotka tarjoavat teitä luontokokemuksia.

49

Nötön soiva kivi, Parainen

Nöti sijaitsee Saaristolmeren keskellä ja kuuluu Saarlomerin kansallispulstoon. Matkaa Turusta on 37 merimailia. Nötöessä asuu edelleen myös vakkutulla asukkailla. Nötöillä on pitkä historia ja siellä on todennäköisesti asuttu jo 1000-luvun alussa.

Bobbergin kalliolla sijaitseva soiva kivi "kloakarsten" on erikoinen nähtävyys. Kivi sijaitsee noin kahden kilometrin päässä kylästä. Laakean kiven päällä on pienempiä kiviä ja kiveä lyömällä syntyy metallisia, kumisevia ääniä. Kiven käyttöarkoituksista on monia teorioita. On ehdotettu, että kivi olisi toiminnut hyökkäyspyrkäjen äänimerkinä, mutta sen sijainti metsän keskellä asettaa tämän teorian kyseenalaiseksi. Toiset uskovat sen olevan uhrikivi, jota käytettiin rituaalisissa tarkoituksissa.

Nöti on kulttuuristoriallisesti arvokas saari. Saaren kirkko on rakennettu 1750-luvulla ja on voralun arvoinen. Saaren pohjoisrannalla on viisi muinaishautausvarhaisrautakaudelta noin 800-1600 jkr.

50

51